

ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

Страсбург, 18.1.2022 г.
COM(2022) 17 final

2022/0008 (NLE)

Предложение за

ПРЕПОРЪКА НА СЪВЕТА

**относно изграждане на мостове за ефективно сътрудничество в областта на
европейското висше образование**

(текст от значение за ЕИП)

{SWD(2022) 6}

ОБЯСНИТЕЛЕН МЕМОРАНДУМ

1. КОНТЕКСТ НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО

• Основания и цели на предложението

Постигането на европейското пространство за образование до 2025 г. означава създаване на европейско пространство за учене, което да е от полза за всички учещи, представители на академичната общност и друг вид персонал от образователната система, които могат да се движат свободно с цел учене и работа в целия ЕС. За да се постигне това, европейските висши училища трябва да са способни да си сътрудничат по-тясно и по-задълбочено. По-нататъшното осъществяване на европейското научноизследователско пространство предполага засилване на мобилността на изследователите и на потока от знания, стимулиране на инвестициите в научни изследвания и иновации и засилване на транснационалното сътрудничество между висшите училища, както и сътрудничеството с бизнеса и с други участници в научните изследвания и иновациите в техните екосистеми. Транснационалното сътрудничество засилва приобщаването, високите постижения, разнообразието, привлекателността и конкурентоспособността на европейското висше образование на световната сцена. То допринася за равенство и недискриминация, за справянето с предизвикателствата пред Европа по отношение на изменението на климата, цифровата трансформация и застаряването на населението, предоставяйки на учещите подходящи умения и знания, както и за изграждането на устойчивост и подпомагането на възстановяването. То ще засили ролята на висшите училища на световната сцена, превръщайки Европа в движеща сила за ефективно и ефикасно справяне със световните предизвикателства, източник на вдъхновение по целия свят и привлекателна дестинация за студенти, представители на академичната общност и изследователи.

Настоящата инициатива се основава на предишна работа на равнището на ЕС. Като продължение на заключенията на Европейския съвет от 2017 г.,¹ които съдържаха призив към държавите членки, Съвета и Европейската комисия да продължат работата си за укрепване на стратегическите партньорства между висшите училища в целия ЕС, през 2019 г. Комисията стартира пилотната програма от 41 алианса на европейски университети в рамките на програмата „Еразъм+“, допълнена от програмата „Хоризонт 2020“ за измерението на научните изследвания и иновациите. Целта беше да се сложи начало на дългосрочно структурно, системно и устойчиво сътрудничество между повече от 280 различни висши училища от всички краища на Европа, избрани в рамките на първите две покани за представяне на предложения. Първите уроци от този пилотен проект показват ползи, но също така изтъкнаха редица предизвикателства, като например трудностите, свързани с изпълнението на съвместни транснационални образователни дейности и програми на всички нива, включително несъвместимите изисквания, възпрепятстващи присъждането на съвместни академични степени, както и на съвместна европейска академична степен, или липсата на правен статут за алиансите на висши училища, което им пречи да обединяват ефективно ресурси, да споделят инфраструктура или да прехвърлят технологии. Настоящата препоръка на Съвета за изграждане на мостове за ефективно европейско сътрудничество във висшето образование представлява първа стъпка за справяне с подобни предизвикателства с цел всички висши училища в Европа, техните учещи, служители и изследователи да могат да се възползват от опростено транснационално сътрудничество.

¹ [14-final-conclusions-rev1-bg.pdf \(europa.eu\)](#)

Настоящата препоръка на Съвета е част от „пакет за висшето образование“, обявен в годишната работна програма на Комисията за 2022 г., под основната амбициозна цел „Насърчаване на европейския ни начин на живот“, заедно със съобщение на Комисията относно Европейската стратегия за университетите. Докато стратегията определя визия за трансформацията на сектора на висшето образование в цяла Европа, препоръката представлява първата стъпка от поэтапен подход към осъществяването на по-задълбочено, по-устойчиво и по-ефективно транснационално сътрудничество. Стратегията и препоръката разширяват възможностите за осъществяване на иновативно транснационално сътрудничество в сектора на висшето образование, тъй като по-тясното сътрудничество е от съществено значение за ЕС в неговия стремеж да консолидира ролята си на глобален фактор. Следователно съществува необходимост от обединяване на силите чрез по-задълбочено сътрудничество.

1) **Структурни и оперативни въпроси, които да бъдат третиращи с предложената препоръка на Съвета с цел даване възможност за по-задълбочено транснационално сътрудничество**

Евентуален **правен статут** за алиансите на висши училища би улеснил достъпа до, споделянето и обединяването на съвместни ресурси — като финансови, човешки, цифрови и физически ресурси и услуги. Липсата на такъв статут затруднява висшите училища да постигнат по-дълбоко ниво на сътрудничество и ограничава тяхната конкурентоспособност.

Присъждането на **съвместни академични степени** е възпрепятствано от несъвместими изисквания при изпълнението на съвместни транснационални образователни дейности и програми, напр. различия по отношение на оценяването и разпределението на кредити, дори когато се следва Европейската система за трансфер и натрупване на кредити (ECTS); учебни програми с различни минимални или максимални кредити по ECTS за курс и различни форми на институционална автономия. Преодоляването на тези правни и административни предизвикателства е необходимо за осигуряването на подкрепа на амбициозно и по-задълбочено транснационално сътрудничество. Това би било стъпка напред в постепенния подход към установяване на **съвместна европейска академична степен**, обхващаща всички равнища (бакалавър, магистър, доктор и възможностите за учене през целия живот).

Наличието на повече възможности за мобилност за учещите, включени в транснационални съвместни програми, е възпрепятствано от липсата на насочване, цифровизация и опростеност на процесите. **Инициативата за европейска студентска карта** ще улесни студентите да учат и да се подготвят в различни институции. Подценена е ролята на мобилността в кариерното развитие на представителите на академичната общност, изследователите и професионалния персонал.

Липсата на **устойчиво дългосрочно финансиране** за институционализирано транснационално сътрудничество възпрепятства тяхното развитие и дълбоката трансформацията на техните задачи. При наличие на по-дългосрочна перспектива ще се осигурят по-добри възможности за изграждане на капацитет и устойчиви алианси, за да се постигне набелязаното ниво на амбициозност. Това може да бъде улеснено от създаването на правен статут, позволяващ на алиансите да обединяват ресурси и да реализират синергия между регионалните, националните и европейските инструменти и възможности за финансиране.

В държавите, в които външното осигуряване на качеството и акредитацията се основават предимно на програми, **европейският подход за осигуряване на**

качеството на съвместните програми е все още недостатъчно прилаган сред държавите членки, а това възпрепятства създаването и акредитацията на съвместни образователни програми на равнището на краткосрочни програми и на програми за бакалавърска, магистърска и докторска степен. Поради това всяка участваща държава евентуално прилага различни процедури за външно осигуряване на качеството на съвместните програми, както и различни национални правила, което представлява административна пречка и възпрепятства прилагането на иновативни интердисциплинарни педагогически в различните държави. Същевременно държавите с външно осигуряване на качеството на институционално ниво могат по-лесно да създават транснационални съвместни програми.

Появата на европейски (виртуални) междууниверситетски кампуси и платформи за съвместни **цифрови или смесени дейности** е възпрепятствана от липсата на оперативна съвместимост между цифровите инфраструктури на висшите училища в целия ЕС. Основните причини за този проблем са различията в капацитета на отделните висши училища и в наличните ресурси за разработване и достъп до такава цифрова инфраструктура, което ограничава потенциала за извършване на съвместно онлайн обучение и преподаване. Решението се крие в изграждането на споделени оперативни съвместими цифрова инфраструктура и решения, подпомагани от институции, предоставящи взаимен достъп до инфраструктура, услуги и обучение, който важи за всички².

Националните законодателни рамки, регулиращи оценяването в областите на отделните дисциплини, възпрепятстват развитието на **интердисциплинарни** модули, особено при разработването на транснационални съвместни академични степени. Важна цел на алиансите на европейски университети е да работят чрез **ориентирани към предизвикателствата подходи**, за да се справят с обществените предизвикателства чрез интердисциплинарни подходи, но често националните рамки пречат на алиансите в постигането на напредък по този начин.

Правилата за управление, включващи студенти и служители във вземането на решения, засягащи тяхната учебна и работна среда, дават възможност за задълбочено и амбициозно транснационално сътрудничество и поощряват висшето образование да осигури значим принос за развитието и устойчивостта на техните екосистеми. Институционалните управленски структури и практиките за управление на транснационални алианси биха могли да се възползват от по-активното участие на учещите, представителите на академичната общност, изследователите и професионалния персонал, за да отговорят най-добре на техните нужди и да позволят разпространението в рамките на институцията на иновативни и разработени чрез транснационално сътрудничество практики. Понастоящем подобни структури често не отразяват структурата на обществото и разнообразието от опит и идеи.

Споделените ценности на европейския ни начин на живот осигуряват незаменима основа за транснационалното сътрудничество като фундамент за развитието на качествени учене, преподаване и научни изследвания. Транснационалното сътрудничество подсилва академичната култура и допринася за укрепването на демократичните общества. Обратно, липсата на подкрепа за основните ценности води до отслабване на ученето, преподаването и научните изследвания, а това подкопава задълбоченото транснационално сътрудничество. Недостатъчната автономия ограничава възможностите на висшите училища да сключват транснационални

² В съответствие с Директива 2019/882/ЕС — Европейски акт за достъпността; Директива 2016/2102/ЕС — Директива относно достъпността на уебсайтовете.

споразумения, да допринасят равностойно на другите партньори, да предоставят съфинансиране и съответен персонал за тяхното изпълнение. Следователно автономията по отношение на въпроси, свързани с управлението и администрацията, е критично условие за осигуряването на ефективно транснационално сътрудничество.

2) Цели, преследвани от предложената препоръка на Съвета

В настоящия изпълнен с предизвикателства и силно конкурентен глобален контекст обединяването на усилията ще укрепи европейския сектор на висшето образование, като това ще доведе и до консолидиране на неговата привлекателност и конкурентоспособност на световната сцена. За да се справи Европа с общите предизвикателства, по-специално с двойния цифров и екологичен преход, увеличеното транснационално сътрудничество спомага за впрягането на потенциала на всички налични ресурси, като в него биват ангажирани различни видове висши училища с допълващи се образователен и изследователски капацитет и силни страни. Изграждането на стабилни решения за справяне със сложни многоизмерни предизвикателства изисква време и усилия на всички равнища. Настоящата препоръка на Съвета представлява първа стъпка решаването на структурните и оперативните проблеми, възпрепятстващи по-задълбоченото и амбициозно европейско институционално транснационално сътрудничество, и създава възможност за безпрепятствено реализиране на свободата на сдружаване. Евентуален **правен статут** за алиансите на висши училища ще им позволи обединяването на ресурси, капацитет и техните силни страни; евентуална **съвместна европейска академична степен** ще признае стойността на транснационалния опит в квалификацията за висше образование, която студентите придобиват, и ще намали бюрокрацията в предоставянето на съвместни програми; а общото прилагане на **инициативата за европейска студентска карта**, която да бъде предоставена на всички мобилни студенти във всички висши училища в Европа до средата на 2024 г., ще улесни мобилността на всички нива. Очаква се тези работещи в синергия иновативни инструменти да оформят европейска идентичност, като издигат транснационалното сътрудничество на по-високо равнище и подхранват силно чувство за европейска принадлежност. Изграждането на мостове за по-системно, структурно и устойчиво транснационално сътрудничество на институционално ниво е от съществено значение за ускоряване на трансформацията на висшите училища, що се отнася до всички техни задачи за образование, научни изследвания, иновации и служба за обществото, и може да помогне за справянето с европейските и световните предизвикателства.

• Съгласуваност с действащите разпоредби в тази област на политиката

Съобщението на Комисията относно Европейската стратегия за университетите³ цели да създаде действително европейско измерение в областта на висшето образование и научните изследвания. Съобщението на Комисията относно Постигането на европейското пространство за образование до 2025 година⁴ призовава за „трансгранична политическа рамка, даваща възможност за безпроблемно и амбициозно транснационално сътрудничество между висшите училища“. Резолюцията на Съвета относно „стратегическата рамка за европейско сътрудничество в областта на образованието и обучението с оглед на европейското пространство за образование и отвъд него (2021—2030 г.)“⁵ изисква „насърчаване на по-тясно и по-задълбочено сътрудничество (...), което ще даде възможност на обединенията на висшите училища,

³ COM(2022)16

⁴ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/?uri=CELEX:52020DC0625>

⁵ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=uriserv:OJ.C .2021.066.01.0001.01.ENG>

например тези в рамките на инициативата за европейските университети, да използват преимуществата си и съвместно да осъществяват преобразуващото висше образование“. Заключениета на Съвета относно инициативата „Европейски университети“⁶ приканват държавите членки да работят заедно за идентифициране и премахване на пречките, възпрепятстващи изграждането на по-съвместими системи за висше образование. Римското комюнике, прието на министерската конференция на европейското пространство за висше образование⁷, се ангажира да улесни и засили осъществяването на по-задълбочено сътрудничество. Препоръката на Съвета относно насърчаването на автоматичното взаимно признаване на квалификациите за висше образование и за завършен гимназиален етап на средно образование и квалификациите по обучение и на резултатите от периоди на учене в чужбина⁸ призовава за насърчаване на сътрудничеството между държавите членки. В съобщението на Комисията относно новото ЕНП за научни изследвания и иновации⁹ се посочва, че разработването на общи стратегии в областта на НИИ и споделянето на капацитет и ресурси позволява на европейския сектор на висшето образование да преодолее предизвикателствата, пред които е изправена Европа. Препоръката на Съвета относно Пакт за научни изследвания и иновации в Европа¹⁰ подкрепя сътрудничеството и синергията между европейското научноизследователско пространство и европейското пространство за висше образование. В съобщението на Комисията относно глобалния подход към научните изследвания и иновациите¹¹ се окуражава осъществяването на трансгранично сътрудничество в невидан досега мащаб, с цел разработване на иновативни решения единствено за осигуряване на зелени и цифрови преходи. Планът за действие на Европейския стълб на социалните права¹² цели „да се отключи пълният потенциал на висшите училища за възстановяване, насочено към устойчив и приобщаващ преход към зелена и цифрова икономика“, подкрепен от Европейската програма за умения¹³.

- **Съгласуваност с други политики на Съюза**

Настоящата препоръка на Съвета насърчава ефективното транснационално сътрудничество и дава възможност на висшите училища да изиграят своята ключова роля в постигането на целите на Зеления пакт, Цифровото десетилетие на Европа, устойчивия растеж, възстановяването и укрепването на позицията на Европа в световен мащаб.

2. ПРАВНО ОСНОВАНИЕ, СУБСИДИАРНОСТ И ПРОПОРЦИОНАЛНОСТ

- **Правно основание**

Предложената препоръка на Съвета се основава на членове 165 и 166 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС)¹⁴. В член 165, параграф 1 от ДФЕС се предвижда, че Съюзът „допринася за развитието на качествено обучение чрез насърчаване на сътрудничеството между държавите членки и, ако е необходимо, чрез

⁶ <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-8658-2021-INIT/bg/pdf>

⁷ [BFUG Final Draft Rome Communiqué-link.pdf \(eha2020rome.it\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/?qid=1568891859235&uri=CELEX:32018H1210(01))

⁸ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/?uri=COM:2020:628:FIN>

⁹ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/?uri=COM:2020:628:FIN>

¹⁰ ОВ L 431, 2.12.2021 г., стр. 1—9

¹¹ COM(2021) 252 final

¹² [План за действие на Европейския стълб на социалните права | Европейска комисия \(europa.eu\)](https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1223&langId=bg)

¹³ <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1223&langId=bg>

¹⁴ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/?uri=celex%3A12012E%2FTXT>

подпомагане и допълване на техните действия, като напълно зачита отговорностите на държавите членки за съдържанието на учебния процес и организацията на образователните системи“. В член 165, параграф 2 от ДФЕС допълнително се уточнява, че действията на Съюза в областта на образованието целят „развиването на европейско измерение в образованието“, „насърчаване на сътрудничеството между образователните институции“, „насърчаване на мобилността на студенти и преподаватели, чрез стимулиране на академичното признаване на дипломи и срокове на обучение“. В член 166, параграф 1 от ДФЕС се предвижда въвеждането от Съюза на обща политика в областта на професионалното обучение. В член 166, параграф 2 от ДФЕС се посочва, че действията на Съюза имат за цел да „стимулират сътрудничеството по въпросите на обучението между общообразователните или учебните институции и фирми“. Настоящото предложение напълно зачита отговорността на държавите членки по отношение на организацията на системите за образование и обучение (включително съдържанието на преподаването и тяхното културно и езиково разнообразие), като отразява допълващата и поддържаща роля на ЕС и доброволния характер на европейското сътрудничество в тези системи. Инициативата е съобразена и със споделената отговорност в областта на научните изследвания. Инициативата не предлага разширяване на регулаторните правомощия на ЕС, нито на обвързващите ангажименти на държавите членки, които ще решат, съгласно своите национални особености, как да прилагат настоящата препоръка на Съвета.

- **Субсидиарност (при неизключителна компетентност)**

Настоящото предложение е в съответствие с принципа на субсидиарност, предвиден в член 5, параграф 3 от Договора за Европейския съюз (ДЕС). Настоящото предложение има за цел да подкрепи и засили транснационалното сътрудничество в сектора на висшето образование, като същевременно спазва изцяло принципа на субсидиарност, тъй като той гарантира способността на държавите членки да приемат независими законодателни решения и да прилагат мерки, насочени към насърчаване на по-задълбоченото сътрудничество между висшите училища. Независимо от отговорността на държавите членки, законодателството за структурата, организацията и съдържанието на преподаването и ученето, въпросите, свързани с транснационалното сътрудничество, по своята същност се третират по-добре на равнището на ЕС. Поради естеството, мащаба и ефектите, предложените мерки могат да бъдат по-добре постигнати чрез съвместни действия на равнището на Съюза.

- **Пропорционалност**

Настоящото предложение е в съответствие с принципа на пропорционалност, предвиден в член 5, параграф 4 от ДЕС. Нито съдържанието, нито форматът на настоящата предложена препоръка на Съвета не надвишават необходимото за постигане на нейните цели. Предложените действия са пропорционални на преследваните цели, тъй като се зачитат практиките на държавите членки и многообразието от системи. Евентуалните ангажименти на държавите членки имат доброволен характер и всяка държава членка остава свободна да реши кой подход да възприеме за изпълнение на ангажиментите в тях. В допълнение тази инициатива прилага ДФЕС, в който се посочва, че „Съюзът допринася за развитието на качествено обучение чрез насърчаване на сътрудничеството между държавите членки“ (член 165, параграф 1). Добавената стойност на действията на равнището на ЕС представлява улесняването и насърчаването на по-задълбочено транснационално сътрудничество между висши училища от различни държави членки, подобряването на

функционирането на сектора на висшето образование в целия ЕС и повишаването на неговата привлекателност и конкурентоспособност в световен мащаб.

- **Избор на инструмент**

За постигане на горепосочените цели, в член 165, параграф 4 и член 166, параграф 4 от ДФЕС се предвижда приемането на препоръки от страна на Съвета по предложение на Комисията. Препоръката на Съвета е подходящ инструмент в областта на образованието и обучението в случаите, когато ЕС носи отговорност за подкрепа. Тя е често използван инструмент за действия на ЕС в тази област. С препоръката на Комисията като правен инструмент се изпраща сигнал за ангажимента на държавите членки към включените мерки и се предоставя стабилна политическа основа за сътрудничество в тази област, като в същото време напълно се зачита компетентността на държавите членки.

3. РЕЗУЛТАТИ ОТ ПОСЛЕДВАЩИТЕ ОЦЕНКИ, КОНСУЛТАЦИИТЕ СЪС ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ СТРАНИ И ОЦЕНКИТЕ НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО

- **Консултации със заинтересованите страни**

През последните години бяха проведени множество консултативни дейности, свързани с трансформацията на висшето образование, инициативата за мрежи от европейски университети и съобщенията относно европейското пространство за образование и европейското научноизследователско пространство. Предвид широкия обхват и обширния характер на тези минали консултации, както и поддържането на непрекъснат контакт със заинтересованите страни и като се има предвид необходимостта от това да се избегне умората от провеждане на консултация, за целите на настоящата препоръка на Съвета беше събрана допълнителна специфична информация чрез целенасочени консултации с държавите членки, заинтересованите страни (напр. представителни университетски организации, студентски организации, ректорски конференции, социални партньори във висшето образование, публични органи) и алианси на европейски университети: 4 целеви онлайн консултации на високо равнище с общността на висшето образование, организирани през юли и септември 2020 г. и през април и юни 2021 г. от заместник-председателя Схинас и комисар Габриел, и отнасящи се до трансформацията в областта на висшето образование и транснационалното сътрудничество; заседания на генералните директори в областта на висшето образование, организирани през ноември 2020 г., април и септември 2021 г. и отнасящи се до алиансите на европейски университети, предизвикателствата, свързани с разкриването на техния пълен потенциал, и значението на сътрудничеството между сектора на висшето образование, държавите членки и Комисията с цел справяне с тези предизвикателства чрез надграждане в прилагането на вече съществуващите инструменти за прозрачност, въведени от процеса от Болоня. На съвместното събитие на 4 ноември 2020 г. последваха консултации с генералните директори в областта на висшето образование и ректори от мрежите от европейски университети. По време на разнообразни продължителни двустранни и съвместни консултативни заседания с координатори и представители на студентите от алиансите на европейски университети се очертаха нуждите и извлечените поуки по отношение на трансформацията на висшето образование и транснационалното сътрудничество, както и при 5-те срещи със специално сформирания експертна група, състояща се от представители на държавите членки, координатори от мрежите от европейски университети и заинтересовани страни. През юли 2021 г. между тези три групи се проведе съвместно заседание. През юли 2021 г. бяха проведени целеви консултативни заседания на високо равнище с

членове на Комитета на регионите и Европейския икономически и социален комитет. През септември 2021 г. се проведе среща с университетски и студентски мрежи.

- **Събиране и използване на експертни становища**

Предложението е основано и на доклади и проучвания относно: националните системи за такси и подпомагане на студентите в европейското висше образование; въздействието на системите за прием върху резултатите от висшето образование; внедряването на съвместни академични степени в Еразмус Мундус; изпълнението на процеса от Болоня; интернационализацията на академичния състав; прилагането на европейския подход за осигуряване на качеството на съвместните програми на национално ниво; въздействието на направлението на висшето образование в рамките на програмата „Еразъм+“; модернизацията на висшето образование в Европа; признаването на чуждестранни квалификации по време на COVID-19; ползите и разходите от транснационалните партньорства за сътрудничество във висшето образование; докладите и изследванията от ОИСР и Съвета на Европа; докладите, документите за изразяване на позиция и изследванията на различни ключови заинтересовани страни: Асоциацията на европейските университети, Гилдията, Лигата на европейските научноизследователски университети (LERU), Асоциацията за академично сътрудничество (ACA), Коимбра, Мрежата от университети от столиците на Европа (UNICA) и др. Тази информация и други скорошни научни доказателства са включени в придружаващия работен документ на службите на Комисията.

- **Оценка на въздействието**

Не беше извършена оценка на въздействието предвид допълващата функция на дейностите към инициативите на държавите членки, доброволния характер на предложените дейности и обхвата на очакваните въздействия. При разработването на предложението беше използвана информация от специални и предходни проучвания, консултации с държавите членки, обществената консултация и множество специализирани консултации със заинтересованите страни.

- **Основни права**

В настоящото предложение за препоръка на Съвета се зачитат напълно основните права на ЕС. Насърчават се принципите, признати в Хартата на основните права на Европейския съюз¹⁵, а именно правото на образование по член 14 и правото на защита на личните данни по член 8.

4. ОТРАЖЕНИЕ ВЪРХУ БЮДЖЕТА

Макар че за тази инициатива няма да са необходими допълнителни средства от бюджета на ЕС, мерките в настоящата препоръка ще мобилизират източници на финансиране на европейско, национално и регионално равнище.

5. ДРУГИ ЕЛЕМЕНТИ

- **Планове за изпълнение и механизъм за мониторинг, оценка и докладване**

В подкрепа на изпълнението Комисията предлага, в сътрудничество с държавите членки, да разработи специални насоки, ръководства и други конкретни инструменти въз основа на доказателства, дейности за партньорско обучение и установяване на

¹⁵ ОВ С 326, 26.10.2012 г.

добри практики. Комисията ще препоръча на държавите членки да започнат да прилагат заложените в препоръката принципи възможно най-скоро, както и да представят план, включващ съответните мерки, които ще бъдат предприети на национално равнище. Комисията възнамерява да докладва за прилагането на препоръката посредством съответните рамки за наблюдение и докладване на Съюза.

- **Изложение на отделните разпоредби на предложението**

В препоръката на Съвета се предлагат действия, които могат да бъдат предприети от държавите членки, с цел насърчаването на по-ефективно и задълбочено транснационално сътрудничество, по-специално чрез улесняване на изпълнението на съвместни програми и проучване на възможността за установяване на правен статут на алиансите на висши училища, като европейските университети, на съвместна европейска академична степен, а също и на въвеждането на инициативата „Европейска студентска карта“ и инициативите за мрежи от европейски университети. В нея се посочва ангажиментът на Европейската комисия да подкрепи и допълни действията на държавите членки в тази област. В придружаващия работен документ на службите на Комисията се описват различни доказателства от актуални изследвания заедно със становищата и опита на европейски заинтересовани страни с цел да бъде подкрепена предложената препоръка.

Предложение за

ПРЕПОРЪКА НА СЪВЕТА

относно изграждане на мостове за ефективно сътрудничество в областта на европейското висше образование

(текст от значение за ЕИП)

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 165, параграф 4 и член 166, параграф 4 от него,

като взе предвид предложението на Европейската комисия,

като има предвид, че:

- (1) По-дълбокото и ефективно транснационално сътрудничество в сектора на висшето образование в цяла Европа е от решаващо значение за поддържането на ценностите, идентичността и демокрацията на Съюза, изграждането на устойчивост на европейското общество и икономика и изграждането на устойчиво бъдеще. За да се справи с предизвикателствата, свързани с екологичния и цифровия преход и застаряващото население, и за да подсили капацитета си за стимулиране на основана на технологиите конкурентоспособност, Европа се нуждае от силни взаимосвързани висши училища.
- (2) Изграждането на мостове, позволяващи на висшите училища да развият по-задълбочено, трайно и ефективно транснационално сътрудничество на институционално равнище, е от съществено значение за взаимното укрепване на висшите училища и за това студентите, учещите се през целия живот и изследователите да бъдат подготвени за глобалното бъдеще. Висшите училища в цяла Европа се приспособяват към скоростните темпове, с които светът се изменя, чрез бързо променящи се дисциплини и учебна среда, като например такива, свързани с двойния екологичен и цифров преход. Това изисква нов начин на мислене и нови структури за сътрудничество и мобилност на студенти, служители и изследователи между различните дисциплини и отвъд границите. Тази нова и подхранвана от цифровия преход реалност предполага предлагането на ново привлекателно образование, нови формати и възможности за осъществяване лично или онлайн на транснационално сътрудничество и мобилност за всички учещи, включително за хора с по-малко възможности или намиращи се в отдалечени райони, и насърчава разнообразието от представители на академичната общност, изследователи и професионален персонал.
- (3) По-силното сътрудничество между различните висши училища, включително университетите, изследователските университети, университетските колежи, университетите за приложни науки, институциите за висше професионално образование и обучение и висшите училища по изкуствата, в целия ЕС е ключов основополагащ принцип, който е присъщ на европейското пространство за

образование¹⁶ и европейското научноизследователско пространство¹⁷. По-задълбоченото транснационално сътрудничество между различни и допълващи се институции подкрепя осигуряването на справедлив достъп до висококачествено образование, обучение и извършване на научни изследвания, насърчава създаването и разпространението на знания, улеснява споделянето на капацитет и инфраструктура и допринася за жизнеспособността на съответните региони и общности, като помага за преодоляване на неравнопоставеността и географските различия. Транснационалното сътрудничество също така допринася за отключването на пълния потенциал на сектора на висшето образование в ролята му на насърчаващо знанията и уменията средство, като например по отношение на двойния екологичен и цифров преход, и допринася за изпълнението на Европейския стълб на социалните права.

- (4) В съобщението на Комисията относно постигането на европейското пространство за образование до 2025 година¹⁸ има призив за безпроблемно и амбициозно транснационално сътрудничество, за улеснено предоставяне на съвместни академични степени и за проучване на възможността за установяването на правен статут за алианси, като например мрежите от европейски университети. В резолюцията на Съвета относно стратегическата рамка за европейско сътрудничество в областта на образованието и обучението с оглед на европейското пространство за образование и отвъд него (2021—2030 г.)¹⁹ се насърчава по-задълбоченото сътрудничество, обединяването на знания и ресурси и създаването на повече възможности за мобилност за студентите, представителите на академичната общност и изследователите, включително чрез пълното разгръщане на инициативата за европейските университети²⁰ и на инициативите за прилагане на европейска студентска карта²¹. В своите заключения относно инициативата за мрежи от европейски университети²² Съветът приканва държавите членки да премахнат пречките пред въвеждането на по-съвместими системи за висше образование и да проучат възможността за прилагане на съвместни европейски академични степени. В съобщението на Комисията относно новото ЕНП за научни изследвания и иновации²³ и Пакта за научни изследвания и иновации в Европа²⁴ има призив за по-задълбочено сътрудничество и за признаване на потенциала на инициативи, като мрежите от европейски университети, за трансформация на висшето образование. В Европейската програма за умения²⁵ също така има призив за отстраняване на пречките пред ефективното и по-задълбочено транснационално сътрудничество.
- (5) В Римското комюнике, прието на министерската конференция на европейското пространство за висше образование²⁶, и препоръката на Съвета относно насърчаването на автоматичното взаимно признаване на квалификациите за

¹⁶ [Европейско пространство за образование \(eurropa.eu\)](http://eurropa.eu)

¹⁷ [Европейско научноизследователско пространство \(ЕНП\) | Европейска комисия \(eurropa.eu\)](http://eurropa.eu)

¹⁸ COM/2020/625 final

¹⁹ ОВ С 66, 26.2.2021 г., стр. 1—21

²⁰ [Инициатива за мрежи от европейски университети | Образование и обучение \(eurropa.eu\)](http://eurropa.eu)

²¹ [Инициатива за европейска студентска карта | Образование и обучение \(eurropa.eu\)](http://eurropa.eu)

²² ОВ С 221, 10.6.2021 г., стр. 14—24

²³ COM/2020/628 final

²⁴ ОВ L 431, 2.12.2021 г., стр. 1—9

²⁵ [Европейска програма за умения — Трудова заетост, социални въпроси и приобщаване — Европейска комисия \(eurropa.eu\)](http://eurropa.eu)

²⁶ [BFUG Final Draft Rome Communiqué-link.pdf \(ehea2020rome.it\)](http://ehea2020rome.it)

висше образование и за завършен гимназиален етап на средно образование и квалификациите по обучение и на резултатите от периоди на учене в чужбина²⁷ се призовава за насърчаването и улесняването на по-задълбочено транснационално сътрудничество. В резолюцията на Европейския парламент „Европейското пространство за образование: общ холистичен подход“²⁸ се подчертава необходимостта от повече сътрудничество и се съдържа призив за постигане на синергии между европейското пространство за образование, европейското научноизследователско пространство и европейското пространство за висше образование.

- (6) Съществуващите 41 алианса на европейски университети, подкрепени от програмата „Еразъм+“ и допълнени от програмата „Хоризонт 2020“ за измерението на научните изследвания и иновациите, предоставят полезни уроци, извлечени при изпробването на модели на по-задълбочено транснационално сътрудничество, които надхвърлят съществуващите индивидуални институционални стратегии, управление и екосистеми за сътрудничество. За по-широката общност на висшето образование те са източник на вдъхновение за реформи на системно ниво, като същевременно улесняват по-добрата координация между европейските политики за висше образование и научни изследвания.
- (7) За целите на настоящата препоръка на Съвета „алиансите на европейски университети“²⁹ означава алиансите, финансирани по линия на програмата „Еразъм+“ и допълнително подпомагани от програмата „Хоризонт 2020“ за научни изследвания и иновации, когато е уместно. „Алианси на висши училища“ се отнася до всички други модели на сътрудничество. Настоящата препоръка на Съвета цели да улесни транснационалното сътрудничество за всички европейски висши училища, отвъд тези, подкрепяни от инициативата за мрежи от европейски университети.
- (8) Амбициозните алианси във висшето образование трябва да се ползват от правната сигурност на правен статут, който позволява да споделят общи финансови, човешки, цифрови и физически ресурси и услуги, както и да управляват виртуални междууниверситетски кампуси и оперативно съвместими платформи за съвместни цифрови или смесени дейности. За да се задълбочи транснационалното сътрудничество в ефективното справяне с двойния екологичен и цифров преход, е необходимо разработването на интердисциплинарни модули и проектирането на съвместни европейски академични степени да бъдат допълнително улеснени в националните законодателни разпоредби. Интегрирането на гъвкава и приобщаваща мобилност чрез по-съгласувани рамки за мобилност и разширяването на обхвата на инициативата за европейската студентска карта увеличават възможностите пред учещите, представителите на академичната общност, изследователите и служителите. За да се изгради капацитет и да се постигне набелязаното ниво на амбиция за транснационално сътрудничество, е необходимо достатъчно дългосрочно и постоянно финансиране.
- (9) По-задълбоченото сътрудничество между висшите училища изисква справяне с всеобхватни предизвикателства. Безпроблемното въвеждане, външното

²⁷ ОВ С 444, 10.12.2018 г., стр. 1—8

²⁸ P9_TA(2021)0452

²⁹ <https://education.ec.europa.eu/bg/iniciativa-za-mrezhi-ot-evropeyski-universiteti>

осигуряване на качеството и акредитацията на съвместни транснационални образователни дейности и програми на всички равнища са възпрепятствани от различията във външното осигуряване на качеството, неравномерното прилагане на автоматично взаимно признаване на квалификации и периоди на обучение в чужбина, както и на свързаните ключови ангажименти в рамките на процеса от Болоня, включително разликите в структурите на академичните степени и в прилагането на Европейската система за трансфер и натрупване на кредити (ECTS)³⁰, както и частичното признаване на виртуалното и смесено обучение. Решаването на тези проблеми би намалило административните пречки и би подпомогнало прилагането на иновативни интердисциплинарни педагогички в различните държави.

- (10) Европейското транснационално сътрудничество на институционално ниво е мощен фактор за дълбока трансформация към отлично представящи се, приобщаващи, конкурентоспособни, устойчиви и привлекателни висши училища, които поемат отговорност за всичките си задачи (образование, научни изследвания, иновации и служба на обществото), с ползи в рамките на и отвъд сектора на висшето образование, както и за Европа на знанието, устойчивостта и демокрацията, отразяваща европейския ни начин на живот и ценности. Транснационалното сътрудничество трябва да бъде улеснено чрез съгласувана законодателна рамка, която да формулира европейски и национални законодателни мерки, ефективно прилагане на наличните европейски инициативи, инструменти и средства, като инициативата за мрежи от европейски университети, инструментите от процеса от Болоня или инициативата за европейска студентска карта, както и пътя към разработването на нови инструменти, като например съвместна европейска академична степен и правен статут за алиансите във висшето образование, като мрежите на европейски университети. Рамката следва да бъде разработена, като се прилага поетапен подход, позволяващ на висшите училища да изградят мостове и да си сътрудничат по-ефективно отвъд границите, а на системите за висше образование да станат по-сплотени, в полза на цялата общност на висшето образование и носейки стойност за обществото като цяло,

ПРЕПОРЪЧВА НА ДЪРЖАВИТЕ ЧЛЕНКИ

При пълно зачитане на принципа на субсидиарност, институционалната автономия, академичната свобода, в съответствие с националните обстоятелства и в тясно сътрудничество с всички свързани заинтересовани страни:

1. Да създадат условия за висшите училища да изпробват възможността за установяване на **правен статут** за алианси на висши училища, като мрежите от европейски университети, с цел улесняване на по-задълбоченото сътрудничество чрез споделяне на капацитета, свързан с човешките ресурси, техниката, данните, образованието, научните изследвания и иновациите. Да им позволят да изпробват възможностите, предлагани от вече съществуващите европейски инструменти. В този контекст да предприемат стъпки за пълно прилагане на Регламента за Европейската група за териториално сътрудничество (ЕГТС)³¹, за да бъде изпробван под формата на пилотни проекти, както е посочено в точка 11, буква а).

³⁰ [Европейска система за трансфер и натрупване на кредити \(ECTS\) | Образование и обучение \(europa.eu\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/?uri=celex%3A32013R1302)

³¹ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/?uri=celex%3A32013R1302> ОВ L 347, 20.12.2013 г., стр. 303—319

2. Да насърчават и улесняват висшите училища, ангажирани с осъществяването на транснационално сътрудничество, в предоставянето на съвместни програми и в присъждането на съвместни академични степени. В този контекст, и като стъпят на резултатите от проучвателните действия, определени в точка 12, да улеснят предоставянето на национално равнище на **съвместни европейски академични степени**, включително връзката към националните квалификационни рамки³².
3. Да дадат възможност на висшите училища да **разработват и прилагат иновативни съвместни транснационални образователни дейности**, като им позволят въвеждането на подходящи подходи и мерки във връзка с:
 - а) критериите за прием и записване на студенти и учещи през целия живот,
 - б) определянето на езиците на преподаването,
 - в) размера на дела на онлайн ученето в цялостното образователно предложение; размера на дела на студентската мобилност (физическа, виртуално учене или смесена), заложен в съвместната образователна дейност; и споделянето и организирането на стажове, учебни дейности в процеса на работа, стъпили на предизвикателства и интердисциплинарни подходи,
 - г) включването на гъвкави процеси на учене, като малък по обем учебен опит, водещ до микроквалификации,
 - д) правилата за даване и прехвърляне на кредити, както и прозрачността при оценяването, в съответствие с Европейската система за трансфер и натрупване на кредити (ECTS) — **Ръководство за потребителя от 2015 г.**, като единствената основа за транснационални съвместни програми без допълнителни правила или ограничения,
 - е) употребата на информация за външно осигуряване на качеството на европейските програми и/или училища за висше образование съгласно стандартите и насоките за осигуряване на качество в европейското пространство за висше образование (ESG), включени в базата данни за резултатите от външното осигуряване на качеството (DEQAR) за прилагане на автоматично взаимно признаване³³ за целите на по-нататъшното учене,
 - ж) допускане на признаване на предишно учене въз основа на прозрачни и справедливи изисквания за качество и организирането на подходящо оценяване на учещите, както и присъждане на съответните кредити за него.
 - з) допускането на по-голяма гъвкавост при определяне на образеца на техните съвместни академични степени, включително използването на съвместен образец за съвместна европейска академична степен при изпълнението на съвместни транснационални програми,

³² <https://webgate.acceptance.ec.europa.eu/europass/bg/national-qualifications-frameworks-nqfs>

³³ Съгласно определението в препоръката на Съвета относно насърчаването на автоматичното взаимно признаване на квалификациите за висше образование и за завършен гимназиален етап на средно образование и квалификациите по обучение и на резултатите от периоди на учене в чужбина, ОВ С 444, 10.12.2018 г.

4. Да подкрепят **мобилността**, заложена в съвместни транснационални образователни програми:
- а) да подкрепят висшите училища в по-систематичното и гъвкаво залагане на мобилността (физическа, виртуално учене, смесена) в техните съвместни образователни програми на всички равнища, за да се позволи на по-голям брой студенти, представители на академичната общност и изследователи да се възползват от динамиката на интегрираното сътрудничество във висшето образование и да се насърчи балансираното движение на таланти,
 - б) да поощряват цифровизацията в управлението на мобилността в рамките на многостранните партньорства на висшите училища чрез увеличено прилагане на инициативата за европейска студентска карта, по-специално стандартизирането и цифровизацията на работните процеси, свързани с подписването на многостранни междуинституционални споразумения,
 - в) да работят за по-съгласувани подходи за мобилност с учебна цел във връзка със системите за прием, академичните календари, системите на таксите за обучение, достъпа до и използването на съоръжения за висше образование през летните/ваканционните месеци.
5. Да поемат ангажимент за **трайна финансова подкрепа** за алиансите на европейски университети и за задълбочаване на транснационалното институционално сътрудничество във висшето образование:
- а) да мобилизират наличните източници на финансиране на регионално и национално равнище, а също и на равнището на ЕС³⁴, за да съответстват, когато е възможно, на подкрепата от „Еразъм+“ и „Хоризонт Европа“ за а успешно участие на висши училища в алиансите на европейски университети,
 - б) да оказват подкрепа на висшите училища в подготовката на техните кандидатури и участие в подобно задълбочено институционално транснационално сътрудничество,
 - в) да насърчават и развиват сред висшите училища култура на транснационално сътрудничество, като гарантират, че тя е включена и стимулирана в националната политика, определяне на приоритети и процеси на финансиране.
6. Да насърчават и защитават **основните принципи на институционалната автономия** като предпоставка за създаване на общи режими за управление за по-задълбочено транснационално сътрудничество. Да дават възможност на университетите да вземат независими решения по отношение на вътрешното управление, финансовите, кадрови и академични въпроси и да защитават академичната свобода. Да включват по значим начин академичния състав и студентите във вземането на решения, свързани с тяхната институция.
7. Да укрепват взаимното доверие чрез **външно осигуряване на качеството и акредитация на съвместни образователни програми** и други форми на съвместни образователни предложения, разработени от мрежи от европейски

³⁴ Като Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд, Механизма за възстановяване и устойчивост и фонда InvestEU.

университети и подобни модели на институционално транснационално сътрудничество:

- a) да преминат в по-висока степен към употребата на **институционално базирано външно осигуряване на качеството**. Това ще подкрепи развитието на истинска институционална култура на качеството, която ще доведе до по-голяма отчетност и съвместимост на системите в цяла Европа, като се основава на инструменти и рамки, които вече съществуват в контекста на европейското пространство за образование, европейското научноизследователско пространство и европейското пространство за висше образование,
- б) да обмислят възможността за разрешаване на самоакредитация на програми въз основа на институционално осигуряване на качеството, за да се подкрепи поемането на индивидуална отговорност от страна на висшите училища,
- в) в държавите, които все още разчитат на основано на програми външно осигуряване на качеството, да се обмисли възможността за:
 - i) пълно прилагане на **европейския подход за осигуряване на качеството на съвместните програми на национално ниво** без други допълнителни национални изисквания или условия за използването на Европейския подход,
 - ii) гарантиране на това, че външното оценяване на съвместните транснационални програми може да се извършва от една-единствена агенция, регистрирана в **Европейския регистър за осигуряване на качество във висшето образование (EQAR)**³⁵, и че резултатите се приемат автоматично във всички останали засегнати висши образователни системи, без да се добавят допълнителни национални изисквания или процедурни стъпки, и
 - iii) гарантиране, че повторно акредитиране на съвместни транснационални програми се изисква само при наличието на ясни съществени промени с оглед повишаване на тяхната гъвкавост.

8. Да подкрепят развитието на **висококачествено съвместно виртуално учене** като неразделна част от преподаването, ученето и научните изследвания с цел насърчаване и улесняване на приобщаващото и ориентирано към студентите транснационално сътрудничество, което допълва взаимодействията лице в лице, и по-специално:

- a) да подкрепят висшите училища в разработването на виртуални съвместни онлайн модели на международно обучение като неразделна част от хибридно образование, включително чрез лидерски ангажимент, стратегическо планиране, стабилни и интернационализирани педагогическо обучение и помощни услуги, както и подходящо финансиране,
- б) да оценяват и признават в кариерната им оценка времето, прекарано от представителите на академичните среди в разработването на нови иновативни педагогически чрез транснационално сътрудничество,

³⁵ EQAR е официалният регистър на националните външни агенции за осигуряване на качеството, които спазват ангажиментите в рамките на процеса от Болоня.

- в) да подкрепят алиансите на европейски университети и другите подобни институционализирани модели на сътрудничество в усилията им да обединяват експертен опит и ресурси за разработване и прилагане на **съвместни цифрови стратегии и споделена оперативно съвместима ИТ инфраструктура**, например чрез предоставяне на взаимен достъп до онлайн учебни и изследователски среди, системи за управление на обучението, дигитални библиотеки или платформи за масови отворени онлайн курсове (МООС), услуги за обучение и подкрепа, безпроблемен достъп до лесни за намиране, достъпни, оперативно съвместими и годни за повторно използване (принципа „FAIR“) данни и други оперативно съвместими услуги,
 - г) да подкрепят пилотното пускане и тестване на решения с отворен код за преодоляване на общи предизвикателства, като по този начин се допринесе за оперативна съвместимост, цифрова готовност, суверенитет на данните и отговорност на системите за висше образование.
9. Да подкрепят висшите училища в разработването на **интердисциплинарни съвместни транснационални образователни дейности на всички равнища** (програми с кратки цикли, бакалавърска, магистърска и докторска степен):
- а) да правят възможни и да улесняват **ориентирани към предизвикателствата подходи**, при които учещи от различни дисциплини, култури и държави си сътрудничат заедно с изследователи, дружества, градове, региони, неправителствени организации и местни общности в намирането на творчески и иновативни решения за справяне с глобалните предизвикателства,
 - б) да насърчават предоставянето на висококачествени възможности за учене през целия живот за всеки с цел да се улесни повишаването на квалификацията и преквалификацията, с акцент върху най-търсените области.
10. Да окуражават висшите училища за **включването в по-висока степен на учещи, представители на академичната общност и изследователи в управлението** на структурите за транснационално сътрудничество на висшите училища, и по-специално:
- а) да окуражават висшите училища да отразяват в управленските си структури все по-разнообразния произход на учещите и служителите, както и различията им по отношение на техния трудов и образователен опит, в съответствие с принципите на приобщаване и равенство,
 - б) да подкрепят изграждането на капацитет за силно и ефективно лидерство като важен фактор за цялостно институционално транснационално сътрудничество,
 - в) да насърчават баланса между половете в управленските структури,
 - г) да създават възможности за взаимно обучение и възприемане на добрия опит с цел насърчаване и подкрепа на инициативи, при които висшите училища могат да споделят опит и да участват във взаимно обучение и обмен на знания.

На държавите членки се препоръчва да изпълнят тази препоръка възможно най-скоро и да представят план за действие на Комисията до *[да се посочи дата 6 месеца след*

приемането от Съвета], като посочат съответните мерки, които трябва да бъдат предприети на национално равнище в подкрепа на постигането на целите на настоящата препоръка до 2025 г. като съществени стъпки към постигане на европейското пространство за образование.

ПРИКАНВА КОМИСИЯТА:

11. Да подкрепи, успоредно с анализа на текущите проучвания и друга подготвителна работа, държавите членки и висшите училища в пилотната употреба на съществуващите европейски инструменти като стъпка с оглед на разработването до средата на 2024 г. на **правен статут за алиансите на висши училища**. Този статут би способствал за по-задълбочено, дългосрочно и гъвкаво транснационално сътрудничество, като позволява и улеснява споделянето на капацитет, данни и обмяна на персонал, както и изпълнението на съвместни програми с цел присъждане на съвместни академични степени на равнището на алианса, включително присъждането на съвместна европейска степен.
 - а) Като първа стъпка да предостави финансова подкрепа по програмата „Еразъм+“ от 2022 г. на онези алианси на висши училища, които желаят да изпробват под формата на пилотен проект прилагането на вече съществуващи европейски инструменти³⁶.
12. Да разгледа в тясно сътрудничество с държавите членки, висшите училища, студентските организации и заинтересованите страни вариантите и необходимите стъпки за въвеждането до средата на 2024 г. на **съвместна европейска академична степен**. Тази предоставяна на национално ниво съвместна европейска академична степен ще удостоверява учебните резултати, постигнати като част от транснационално сътрудничество между няколко институции, например в рамките на алианс на европейски университети, и ще се основава на общ набор от европейски критерии. Европейската степен следва да може да бъде лесно издавана, съхранявана, споделяна, проверявана и удостоверявана, а също и призната в целия ЕС.
 - а) Да предприеме пилотно от 2022 г. по програмата „Еразъм+“ първите стъпки към създаването на съвместна европейска академична степен, включително събиране на опит с оглед на разработване на европейски критерии за присъждане, като първа стъпка, на знак за европейска академична степен. Този знак ще бъде издаван като допълнително удостоверение към квалификацията на студентите, завършили съвместни програми, които са част от контекста на транснационалното сътрудничество между няколко висши училища.
13. Да продължи **по-нататъшното развитие на мрежите от европейски университети** чрез програмата „Еразъм+“ в синергия с „Хоризонт Европа“ и други програми на ЕС като най-амбициозното и стратегическо действие за транснационално сътрудничество сред всички други възможности за транснационално сътрудничество по програмата „Еразъм+“. Да предостави от 2022 г. по-високо и трайно финансиране за успешни вече съществуващи алианси на европейски университети вследствие на конкурентна и качествена покана и да позволи създаването на нови алианси. Да разработи, като част от

³⁶ Подобен вече съществуващ инструмент са Европейските групи за териториално сътрудничество (ЕГТС) https://ec.europa.eu/regional_policy/en/policy/cooperation/european-territorial/egtcs/

междинния преглед на многогодишната финансова рамка, инвестиционен път, който да взема предвид регионалното, националното и европейското финансиране, с цел до 2024 г. да се направят предложения.

14. Да подкрепи въвеждането на **инициативата за европейска студентска карта**, по-специално цифровизацията на бизнес процесите, които включват множество титуляри на електронни подписи и обмен на данни, за да се намали административната тежест в управлението на мобилността и обмена на студенти и персонал, заложен в транснационалните партньорства на висшите училища.

Комисията се приканва да установи и оцени напредъка в изпълнението на плановете за действие на държавите членки за изпълнението на настоящата препоръка, както и нейното използване в контекста на работата по прилагането на Стратегическата рамка за европейско сътрудничество в областта на образованието и обучението към постигането на европейското пространство за образование и отвъд него, чрез съответните рамки на Съюза за наблюдение и докладване, в сътрудничество с държавите членки и след консултация със съответните заинтересовани страни, и да докладва на Съвета в рамките на 5 години след датата на нейното приемане.

Съставено в Страсбург на [...] година.

*За Съвета
Председател*